

ELTE | ÁJK
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

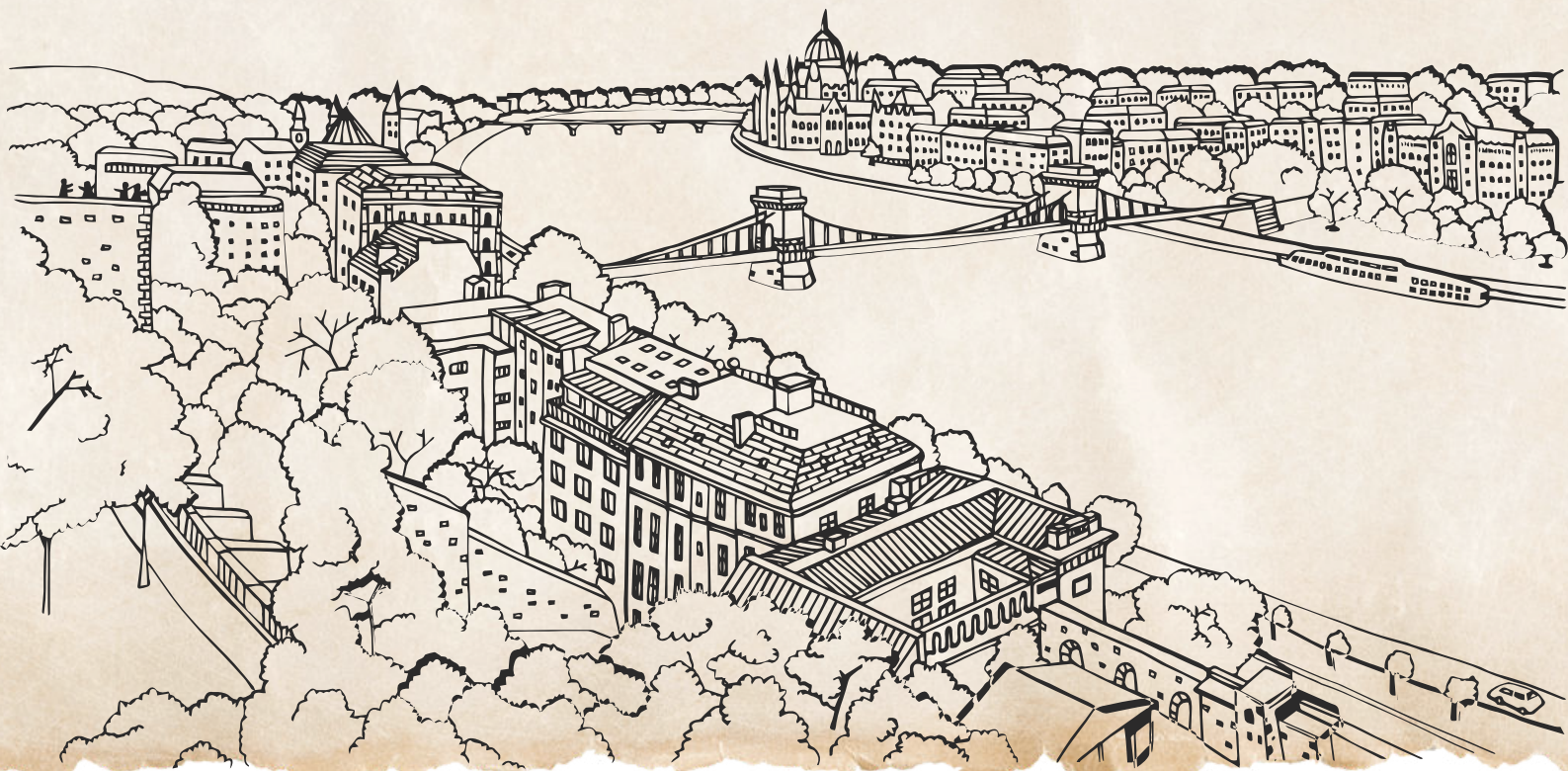

Az áprilisi törvények 175 éve

A Magyar Tudományos Akadémia Jogtörténeti albizottsága,
a Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet
és az MTA-ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport (ELKH)
tudományos konferenciája
2023. április

175 Years of the „April Laws”

Conference of the
Legal History Subcommittee of the Hungarian Academy of Sciences,
Ferenc Mádl Institute of Comparative Law
and the MTA-ELTE Legal History Research Group (ELKH)
April 2023

A modern Magyarország megalapozása

Nemzetközi konferencia
2023. április 17-18.

Színhely:

Eötvös Loránd Tudományegyetem,
Állam- és Jogtudományi Kar
1053 Budapest, Egyetem tér 1-3. Díszterem

ELTE | ÁJK
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

Az uralkodó 1848. április 11-én harmincegy törvénycikket szentesített. Létrejött a független, parlamentnek felelős kormány, amely az uralkodóval együtt gyakorolta a végrehajtó hatalmat. Évente Pesten országgyűlést kellett tartani, amelyet nem is oszlatott fel az uralkodó, ameddig az előző évi zárszámadást és a következő év költségvetését el nem fogadta. A választási rendszerben erőteljes szerepet kapott a népképviselői elv. A mohácsi vészt követő időszakban darabokra szakadt ország újra egyesült: Erdély és a Partium visszatért Magyarországhoz. A közteherviselés, az úrbéres szolgáltatások eltörlése és a Polgári törvénykönyv megalkotásának törvényben vállalt programja mind a modernizációt szolgálták. Ugyanide sorolható a sajtószabadság alapelveit rögzítő szabály, a bevett vallások egyenjogúsítása, a nemzetőrség létrehozása. Kossuth Lajos 1848. április 10-én követjelentésében azt írta, hogy: „Nem minden ez, mi az egész nemzet jövőjét magában foglalná, hanem alapja jövő kifejlődésünknek.” Ezzel is jelezte, hogy nem tökéletes törvénymű született, és a korrekciók szükségesek, de mindenképpen az eljövendő fejlődés alapjait biztosítják. A forradalom bukása 1849-ben az áprilisi törvények több jelentős újítását elsöpörte, viszont a kiegyezés (1867) során ezen jogszabályok tartalma és szelleme feltámadt, hatásuk hosszú távúnak bizonyult. Az 1848. április 11-én szentesített törvények jelzik egyfelől a reformkor lezárásának, másfelől a modern Magyarország megszületésének a pillanatát.

Mivel idén lesz 175 éve az áprilisi törvények szentesítésének, a Magyar Tudományos Akadémia IX. Osztály Jogtörténeti Albizottsága, az MTA-ELTE Jogtörténeti Kutatócsoportja és a Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet nemzetközi tudományos konferenciát kezdeményeztek és szerveznek.

SZERVEZŐK:

ELTE | ÁJK
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

PROGRAM

09.30 - 10.00

REGISZTRÁCIÓ

10.00 - 10.10

Megnyitó

Prof. Dr. Szilágyi János Ede, vezető, egyetemi tanár,
Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet; Miskolci
Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

Első szekció

Moderátor: Prof. Dr. Karácsony András, egyetemi tanár, MTA-ELTE
Jogtörténeti Kutatócsoport, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Állam-
és Jogtudományi Kar

10.10 - 10.30

A miniszteri felelősség kérdése

Prof. Dr. Horváth Attila, egyetemi tanár, Nemzeti
Közszolgálati Egyetem, Államtudományi és
Nemzetközi Tanulmányok Kar

10.30 - 10.50

A felelős minisztérium szervezése, különös tekintettel az igazságügyi osztályra

Prof. Dr. Antal Tamás, egyetemi tanár, Szegedi
Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

10.50 - 11.10

Jogfolytonosság 1848-ban

Prof. Dr. Szabó István, tanszékvezető egyetemi
tanár, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Jog- és
Államtudományi Kar

11.10 - 11.20

Vita

11.20 - 11.50

KÁVÉSZÜNET

PROGRAM

Második szekció

Moderátor: Prof. Dr. Karácsony András, egyetemi tanár, MTA-ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

11.50 - 12.10

Unió Erdéllyel

Dr. Kisteleky Károly, osztályvezető, egyetemi adjunktus, Magyar Tudományos Akadémia, Társadalomtudományi Titkárság, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

12.10 - 12.30

Szabadságjogok 1848-ban

Dr. Gosztonyi Gergely, habilitált egyetemi docens, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

12.30 - 12.50

A sajtó jog és sajtószabadság 1848-ban

Prof. Dr. Révész T. Mihály, professzor emeritus, Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar

12.50 - 13.00

Vita

13.00 - 14.20

EBÉDSZÜNET

PROGRAM

Harmadik szekció

Moderátor: Prof. Dr. Veress Emőd, főosztályvezető, egyetemi tanár,
Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet; Miskolci Egyetem, Állam- és
Jogtudományi Kar

- 14.20 - 14.40** **Választási bíráskodás 1848-ban**
Bódiné Dr. Beliznai Kinga, tanszékvezető, habilitált
egyetemi docens, Eötvös Loránd
Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar
- 14.40 - 15.00** **Választások Zala vármegyében**
Prof. Dr. Balogh Elemér, tanszékvezető egyetemi
tanár, Szegedi Tudományegyetem, Állam- és
Jogtudományi Kar
- 15.00 - 15.20** **A vármegye megújítása**
Prof. Dr. Stipta István, professor emeritus, Károli
Gáspár Református Egyetem, Állam- és
Jogtudományi Kar
- 15.20 - 15.30** **Vita**

15.30 - 16.00 **KÁVÉSZÜNET**

PROGRAM

Negyedik szekció

Moderátor: Prof. Dr. Veress Emőd, főosztályvezető, egyetemi tanár,
Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet; Miskolci Egyetem, Állam- és
Jogtudományi Kar

- 16.00 - 16.20** **A városi hatóság ideiglenes rendezése**
Dr. Varga Norbert, habilitált egyetemi docens,
Szegedi Tudományegyetem, Állam- és
Jogtudományi Kar
- 16.20 - 16.40** **A felekezetek és az állam közötti viszony
modernizálásának magyar útja 1848-ban**
Prof. Dr. Herger Csabáné, tanszékvezető egyetemi
tanár, Pécsi Tudományegyetem, Állam- és
Jogtudományi Kar
- 16.40 - 16.50** **Vita**
- 16.50 - 17.00** **A konferencia első napjának zárszava**
Prof. Dr. Karácsony András, egyetemi tanár, MTA-
ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport, Eötvös Loránd
Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

ÁPRILIS 18.

PROGRAM

09.30- 10.00

REGISZTRÁCIÓ

10.00 - 10.10

Megnyitó

Prof. Dr. Szilágyi János Ede, vezető, egyetemi tanár,
Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet; Miskolci
Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

Ötödik szekció

Moderátor: Prof. Dr. Nagy Zoltán, főosztályvezető, egyetemi tanár
Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet; Miskolci Egyetem Állam- és
Jogtudományi Kar

10.10 - 10.30

Közlekedésügy

Dr. Domaniczky Endre, vezető kutató, Mádl Ferenc
Összehasonlító Jogi Intézet

10.30 - 10.50

Nemzetiségek jogállásának rendezése

Dr. Fegyveresi Zsolt, vezető kutató, egyetemi
adjunktus, Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet;
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
Kolozsvári Kar

10.50 - 11.10

**A nagyszombati szász jogakadémia
hallgatóinak reformtervezete a jogi
oktatásról**

Prof. Dr. Szabó Béla, tanszékvezető egyetemi tanár,
Debreceni Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar

11.10 - 11.20

Vita

11.20 - 11.50

KÁVÉSZÜNET

PROGRAM

Hatodik szekció

Moderátor: Dr. Fegyveresi Zsolt, vezető kutató, egyetemi adjunktus,
Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet; Sapientia Erdélyi Magyar
Tudományegyetem, Kolozsvári Kar

11.50 - 12.10

A büntető kodifikáció ügye a szabadságharc alatt

Prof. Dr. Mezey Barna, egyetemi tanár,
Állam- és Jogtudományi Kar, Eötvös Loránd
Tudományegyetem; MTA-ELTE Jogtörténeti
Kutatócsoport

12.10 - 12.30

Nemzeti bank, pénzügyi rendszer

Prof. Dr. Nagy Zoltán, főosztályvezető, Mádl Ferenc
Összehasonlító Jogi Intézet; egyetemi tanár, Állam-
és Jogtudományi Kar, Miskolci Egyetem

12.30 - 12.50

A kötött tulajdoni rendszer lebontása

Prof. Dr. Homoki Nagy Mária, tanszékvezető
egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem, Állam-
és Jogtudományi Kar

12.50 - 13.00

Vita

13.00 - 14.20

EBÉDSZÜNET

PROGRAM

Hetedik szekció

Moderátor: Dr. Fegyveresi Zsolt, vezető kutató, egyetemi adjunktus,
Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet; Sapientia Erdélyi Magyar
Tudományegyetem, Kolozsvári Kar

- 14.20 - 14.40** **Hitbizomány kérdése 1848-ban**
Dr. Peres Zsuzsa, egyetemi docens, Nemzeti
Közszolgálati Egyetem, Államtudományi és
Nemzetközi Tanulmányok Kar
- 14.40 - 15.00** **Tradicionális és modern konfrontációja az öröklési jogban**
Dr. Balogh Judit, habilitált egyetemi docens,
Debreceni Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar
- 15.00 - 15.20** **Magánjogi kodifikáció a reformkortól a 19. század végéig**
Prof. Dr. Veress Emőd, főosztályvezető, egyetemi
tanár, Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet;
Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar
- 15.20 - 15.30** **Vita**
- 15.30 - 15.40** **Zárszó**
Prof. Dr. Veress Emőd, főosztályvezető, egyetemi
tanár, Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet;
Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar